

Advies transitie GMW

definitieve rapportage

Datum: 29 november 2017

PBLQ

verbinders in de
informatiesamenleving

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding**
 - Aanleiding en doelstelling van het onderzoek
 - Aanpak van het onderzoek
 - 2 Scope van dit onderzoek**
 - Over welke gegevens gaat het (niet)?
 - Aandachtspunten en aanbevelingen
 - 3 Welke putten gaan over en welke niet?**
 - Hoeveelheden (“De lekkende pijp”)
 - Criteria voor opname in de BRO
 - 4 Uitvoering van de transitie**
 - Twee opties
 - Stappenplan
 - Timing en doorlooptijden
 - 5 Conclusies en aanbevelingen**
- Bijlage**
Overige vragen (tijdens de sessie gesteld)

1. Inleiding

De aanleiding

- Het Programma Basisregistratie Ondergrond werkt momenteel aan de voorbereiding van de transitie van de gegevens over grondwatermonitoringputten naar de BRO.
- Bij het voorbereiden van die transitie is een aantal aandachtspunten naar voren gekomen.
- Het Programma BRO heeft geen voorkeur ten aanzien van de wijze waarop de transitie moet plaatsvinden. De wijze waarop de gegevens overgezet worden moet vooral kunnen rekenen op draagvlak bij de stakeholders, en dan vooral bij de gebruikers en de bronhouders.

De doelstelling

PBLQ is gevraagd om:

- Samen met de stakeholders de wensen en eisen voor de inrichting van het proces in kaart te brengen,
- Op basis van die inventarisatie een advies over de organisatie van de transitie te geven,
- Daarbij in te gaan op in ieder geval de volgende vragen:
 - Welke putten willen bronhouder of eigenaren van putten in de BRO opnemen (en welke niet)?
 - Welke scenario's zijn er voor de conversie?
 - Wat is een realistisch stappenplan?

1. Aanpak van het onderzoek

Dit advies is het resultaat van een aantal gesprekken met het Programmabureau BRO en TNO. Daarnaast is een brede openbare sessie georganiseerd met stakeholders. Het resultaat is publiek ter consultatie gelegd in november 2017. De ontvangen reacties zijn verwerkt in deze definitieve rapportage. Voor vragen over de rapportage kunt u mailen met bro@minienm.nl

2. Scope van dit onderzoek

Over welke gegevens gaat het (niet)?

- Dit advies betreft de transitie van de gegevens van de bestaande grondwatermonitoringputten naar de BRO.
- Het gaat dus om putten die momenteel geregistreerd zijn in DINO en/of in de systemen van de bronhouder of eigenaar of beheerder van de put.
- Putten die vanaf 1 januari 2018 worden ingericht, dienen door de bronhouder geregistreerd te worden in de BRO. Deze putten vallen buiten de scope van dit advies.
- Dit advies gaat nadrukkelijk niet over de transitie van de meetgegevens zoals standen. Deze gegevens gaan in een volgende fase over, de modellering van de voor deze gegevens relevante standaarden wordt momenteel in het standaardisatietraject van programma BRO opgepakt.
- Ook gaat het niet over 'bronnen' of 'oppervlaktewater'. Hier wordt ook gemeten, maar deze objecten worden (nu) niet opgenomen in de BRO.

Aandachtspunten en aanbevelingen

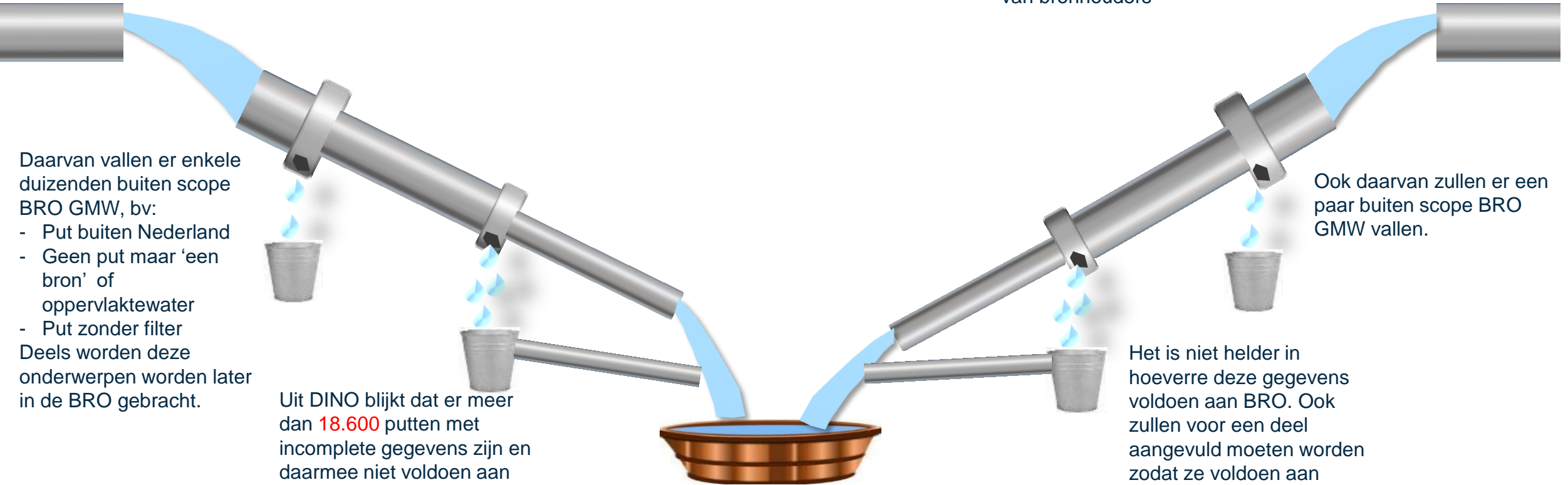
- Van een aantal putten in DINO is momenteel een eigenaar geregistreerd die onder het nieuwe BRO regime geen bronhouder is. Voor deze putten moet in kaart gebracht worden wie de bronhouder zal zijn. TNO zal hiervoor op basis van de AMvB en in overleg met de geregistreeerde eigenaar en de potentiële bronhouder een voorstel doen.
- Putten die voor 1 januari 2018 ingericht zijn, maar nog niet aangemeld waren in DINO mogen in IMBRO/A formaat aangeleverd worden bij de BRO.
- In het geval van een aantal putten zijn in DINO gegevens geregistreerd die niet passen binnen de gegevensinhoud (BRO-GMW) van de BRO. Een voorbeeld van deze gegevens is de informatie die in DINO is opgenomen ten behoeve van de beheerder, zoals de wijze waarop de put te openen is. Deze gegevens kunnen niet meegenomen worden naar BRO. Het is in deze gevallen aan de eigenaar van de gegevens om aan te geven wat er met de gegevens moet gebeuren. Daarvoor zijn verschillende alternatieven: de eigenaar kan de gegevens zelf in beheer nemen of een derde partij vragen dit voor hem te doen.
- Omdat de conversie van de meetgegevens pas in een later stadium plaatsvindt, moet de link tussen put en gegevens geborgd worden.

3. Welke putten gaan over en welke niet?

Hoeveelheden (“De lekkende pijp”)

In DINO zijn ongeveer **83.000** putten geregistreerd.

Het is niet bekend hoeveel grondwatermonitoringputten er zijn die niet in DINO staan maar wel zijn geregistreerd in systemen van bronhouders

Daarvan vallen er enkele duizenden buiten scope BRO GMW, bv:

- Put buiten Nederland
- Geen put maar ‘een bron’ of oppervlaktewater
- Put zonder filter

Deels worden deze onderwerpen worden later in de BRO gebracht.

Uit DINO blijkt dat er meer dan **18.600** putten met incomplete gegevens zijn en daarmee niet voldoen aan IMBRO/A, bv

- Incomplete filterdiepte
- Incomplete hoogte meetpunt

Deze putten kunnen eventueel verrijkt worden zodat ze wel voldoen.

Ook daarvan zullen er een paar buiten scope BRO GMW vallen.

Het is niet helder in hoeverre deze gegevens voldoen aan BRO. Ook zullen voor een deel aangevuld moeten worden zodat ze voldoen aan IMBRO/A

Het totaal van putten dat in de BRO moet worden opgenomen is lastig in te schatten.

3. Welke putten gaan over en welke niet?

Criteria voor opname in de BRO

Door partijen benoemde criteria voor opname van put in de BRO

- Verwijderde putten waaraan geen meetgegevens gekoppeld zijn worden niet overgezet.
- Putten moeten binnen Nederland liggen. Putten in het buitenland vallen in principe buiten scope de BRO.
- Putten dienen te voldoen aan de minimale eisen van het IMBRO/A profiel. Gegevens die ontbreken moeten aangevuld worden voor de put kan opgenomen worden in de BRO. Partijen geven aan dat IMBRO/A ook wel het minimum aantal vereiste gegevens omvat.

Overige overwegingen

- Partijen geven aan dat het erg lastig is om meer criteria op te noemen wanneer een put *niet* in de BRO opgenomen moet worden.
- Partijen hebben aangegeven dat putten zonder filter of waarin niet wordt gemeten ook relevant kunnen zijn, bijvoorbeeld omdat ze in de toekomst wel gebruikt kunnen worden.
- Tijdens de sessie is een aantal voorbeelden naar voren gekomen voor gebruik van de data door andere partijen dan de bronhouder. Bronhouders dienen er dus rekening mee te houden dat de gegevens over hun put mogelijk voor derden interessant zijn, al zijn ze dat voor de bronhouder zelf niet meer.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Er zijn putten die net over de grens liggen en zeer relevant zijn in meetnetten. Deze vallen nu mogelijk buiten de BRO. Het is echter de vraag welke grenzen precies aangehouden (moeten) worden voor de BRO. Dit punt wordt nog verder uitgezocht.
- Er zijn putten (bijvoorbeeld welputten of putten voor procesbewaking) waarvan niet duidelijk is of ze in de BRO passen en wie de bronhouder zou moeten zijn.
- De reden om de 'put' als apart object op te nemen in de BRO is de potentiële herbruikbaarheid van de put. Tegelijkertijd bevat DINO (en mogelijk ook de systemen van eigenaren) putten die niet meer bestaan en niet meer herbruikbaar zijn (bijvoorbeeld verwijderd of voorgoed afgesloten) en waaraan ook geen meetgegevens gekoppeld zijn. Het is aan de bronhouder om naar eer en geweten de afweging te maken of een put in de BRO opgenomen moet worden. Daarbij moet rekening gehouden worden met de hiernaast benoemde criteria en overige overwegingen.

4. Uitvoering van de conversie

Twee opties

Twee opties en bijhorende overwegingen

Voor de conversie van gegevens zijn er op hoofdlijnen twee opties:

- I. Putten worden vanuit DINO overgezet naar de BRO (en eventueel verrijkt door ze voorafgaand te completeren)
- II. Bronhouders (zelfstandig of hun leverancier) leveren de putten direct aan bij de BRO vanuit hun eigen systemen.

Overwegingen:

- Tijdens de gezamenlijke sessie hebben partijen verschillende voorkeuren aangegeven. Een deel van de partijen kiest voor scenario I en een deel voor scenario II. Dit wordt voornamelijk ingegeven door de vraag of hun eigen administratie beter is dan de registratie in DINO.
- Stakeholders geven aan dat automatische conversie door TNO in geen enkel geval mogelijk is zonder controle door de bronhouder. Alleen deze kan de volledigheid, correctheid en actualiteit inschatten, eventueel in samenwerking met de partijen die daartoe opdracht hebben gekregen. De bronhouder moet aangeven welke putten over moeten.
- In beide gevallen blijft het natuurlijk mogelijk om na het overzetten van de put naar de BRO de gegevens aan te passen.
- Partijen geven aan dat het onwaarschijnlijk is dat een bronhouder van beide opties tegelijk gebruik wil maken. Dit zou de selectie van gegevens bij TNO ook sterk compliceren en is daarmee af te raden.
- De vereiste inspanning verschilt sterk per partij en is lastig op voorhand in te schatten. De inspanning wordt sterk beïnvloed door de vraag of partijen al beschikken over gegevens en zo niet, hoe lastig deze zijn te verzamelen.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Beide opties moeten gefaciliteerd worden om een soepele overgang mogelijk te maken.
- Bij het overzetten van gegevens vanuit DINO naar de BRO is het mogelijk een link te borgen tussen de meetgegevens en de putgegevens. TNO geeft aan dat dit ook mogelijk is voor het scenario waarbij bronhouders zelf hun putten in de BRO invoeren, maar dat TNO dan wel moeten weten welke putten ingevoerd worden.

4. Uitvoering van de conversie

Overzicht stappen

1

Bepalen van de bronhouder

TNO identificeert per put de bronhouder. Waar nu een puteigenaar geregistreerd staat die geen bronhouder is, wordt deze in afstemming met de eigenaar en de potentiële bronhouder bepaald. Hiervoor stuurt TNO eigenaren en potentiële bronhouders een lijst met putten, de locatie van de putten en een voorstel voor de bronhouder.

2

Aanlevering DINO informatie

In een tweede slag levert TNO bronhouders een overzicht met hun putten in DINO. Deze lijst bevat per put een overzicht van de geregistreerde gegevens die relevant zijn voor IMBRO/A en de datum van de laatste meting. Daarnaast wordt een handleiding voor transitie geleverd, met daarin onder meer een verder uitgebreid stappenplan en een voorstel voor een planning.

3

Completeren overzicht putten

De bronhouder completeert het overzicht van de putten door de lijst van TNO indien relevant aan te vullen met putten die nog niet in DINO waren geregistreerd maar wel bekend zijn bij de bronhouder of zijn databewerker.

4

Selectie van de putten

De bronhouder maakt de selectie van de putten die naar de BRO moeten. De bronhouder maakt de afweging of een put moet worden opgenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de eerder beschreven criteria.

5a

Bronhouder vult putten aan in DINO

De bronhouder levert de de ontbrekende gegevens aan TNO. TNO verwerkt de gegevens in DINO.

5b

Bronhouder meldt putten in BRO

De bronhouder vult de ontbrekende gegevens aan in de eigen administratie en meldt de putten aan in de BRO.

6a

Conversie vanuit DINO

TNO converteert de gegevens van de put van DINO naar de BRO. Daarbij zorgt TNO dat de link met de meetgegevens wordt geborgd.

6b

Bronhouder vult putten aan in DINO

De bronhouder meldt de put aan bij de BRO en geeft bij TNO aan of het een put uit DINO betrof. TNO zorgt dat de link met de meetgegevens geborgd wordt.

4. Uitvoering van de conversie

Timing en doorlooptijden

Timing

- Vanaf 1 januari 2018 is het de taak van de bronhouder om nieuwe putten aan te leveren in de BRO (aanleverplicht).
- Ook reeds bestaande - maar nog niet in DINO geregistreerde putten - moeten vanaf die datum in de BRO geregistreerd worden, dus niet langer in DINO.
- I&M heeft aangegeven de voorkeur te geven aan een goede transitie boven een snelle transitie. Er is dus geen harde deadline voor het voltooien van de transitie.
- Stakeholders geven aan dat het zeer lastig is te schatten wat een haalbaar tempo is. Dat hangt van een paar zaken af:
 - De hoeveelheid putten waarover een bronhouder beschikt.
 - De volledigheid, correctheid en actualiteit van de gegevens, zowel in DINO als in het eigen systeem.
 - Het gemak en tempo waarmee de gegevens door bronhouders aangevuld en/of gecorrigeerd kunnen worden. Dit hangt onder meer af van de vraag of de bronhouder zelf over de relevante gegevens beschikt of hiervoor afhankelijk is van derden. De ervaring van RWS met het opschonen van ongeveer 500 putten in Noord-Brabant leert dat dit snel een half jaar kost.
 - Het tempo waarin het mogelijk is gegevens aan te vullen in DINO. Uit eerdere ervaringen met een groot aantal putten blijkt dat dit met het toenmalige proces ongeveer een jaar duurde.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Het proces om gegevens aan te vullen in DINO moet verder gestroomlijnd worden.
- Heldere tijdslijnen zijn in dit stadium lastig te bepalen. Het advies is om zo snel mogelijk een of twee pilots te starten waarin getoetst kan worden hoeveel tijd de verschillende stappen kosten.

5. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies op hoofdlijnen

- Het blijkt erg lastig om op voorhand te beslissen welke putten in de BRO opgenomen moeten worden en welke niet. Dit vergt een actieve selectie van putten.
- De bronhouder (eventueel ondersteund door een leverancier) is het beste in staat deze selectie te maken.
- Er is geen voorkeursscenario voor de transitie. Partijen willen graag van beide geschetste scenario's gebruik maken.
- Er is een aantal aandachtspunten (eerder in dit stuk benoemd) zoals bijvoorbeeld buitenlandse putten, inhoud die achterblijft of putten zonder bronhouder. Voor deze punten is onvoldoende duidelijk wie nu aan zet is en wat mogelijke oplossingsrichtingen zijn.

Aanbevelingen

- Het stappenplan is momenteel op hoofdlijnen weergegeven en dient verder uitgewerkt te worden, daarbij moet er aandacht zijn voor de volgende onderwerpen:
 - Realistische tijdslijnen
 - Een gedegen handleiding voor wat een bronhouder moet doen.
 - Welke ondersteuning vanuit TNO geboden kan worden.
- Om te bepalen wat goed werkt is het aan te raden om op korte termijn pilots uit te voeren. Op basis van deze trajecten kan een gedegen inschatting gemaakt worden ten aanzien van de vereiste inspanningen door partijen en de haalbare tijdlijnen. In samenwerking met de bij de pilots betrokken partijen kunnen bovenstaande producten (verder) uitgewerkt worden zodat ook het perspectief en de ervaringen van de bronhouders meegenomen worden voor het vervolg.
- De provincie Utrecht, de gemeente 's-Hertogenbosch, de gemeente Zuidhorn, Wareco en WMD Water hebben het aanbod gedaan om als 'proefkonijn' op te treden. Het advies is om samen met hen dit traject op korte termijn te starten.

Bijlage

Overige vragen (tijdens de sessie gesteld)

Q: Hoe lang en met welke functionaliteit kan nog gebruik gemaakt worden van DINO.

A: Er is nog geen datum vastgesteld waarop dit onderdeel van DINO uitgezet wordt.

Q: Komt er met de BRO ook een nieuwe site om gegevens uit te vragen?

A: In de ketenarchitectuur voorzien wij meerdere uitgiftekanalen. Het DINO/BROloket is er daar één van. Volgend jaar willen we aansluiten op een centraal aansluitpunt net zoals andere overheidsregisters. Daar kan je ook opvragen. Ook PDOK gaan we op aansluiten, een kanaal waar veel Geo gegevens ontsloten worden. En dan nog de services waar je de gegevens in kunt zien.

Q: Sommige informatie zou niet door iedereen verkrijgbaar moeten zijn.

A: Momenteel wordt gesproken met partijen over de mogelijkheid om bepaalde gegevens af te schermen. Het punt heeft de aandacht en wordt nog verder uitgezocht.